

اهمیت «صبر و گذشت» در راهپیمایی اربعین

زائرانی که برای شرکت در اجتماع عظیم زیارت اربعین راهی عتبات عالیات می‌شوند، باید صبر و بردباری پیشه کنند و گذشت بیشتری نسبت به یکدیگر داشته باشند تا بر مشکلات فائق آیند.

زائرانی که برای شرکت در اجتماع عظیم زیارت اربعین راهی عتبات عالیات می‌شوند، باید صبر و بردباری پیشه کنند و گذشت بیشتری نسبت به یکدیگر داشته باشند تا بر مشکلات فائق آیند.

به گزارش خبرگزاری مهر، به نقل از بنیاد بین‌المللی فرهنگی هنری امام رضا (ع)، اخیراً مرکز افکارسنجی دانشجویان ایران (ایسپا) از ۴۵۰ شرکت‌کننده در راهپیمایی اربعین سال گذشته (افراد بالای ۱۵ سال در ۳۱ استان کشور) نظرسنجی کرده و نتایج قابل تأملی به دست آورده است. طی این نظرسنجی، ۹۰.۸ درصد از شرکت‌کنندگان در پیاده‌روی عظیم اربعین حسینی (ع) رضایت خود را از پذیرایی مردم عراق خوب و خیلی خوب ارزیابی کردند، جالب اینکه میزان رضایت از برخورد هموطنان با یکدیگر در داخل کشور عراق تنها ۶۵.۳ درصد است!

به نظر می‌رسد هموطنان عزیزمان که برای شرکت در اجتماع عظیم زیارت اربعین راهی عتبات عالیات می‌شوند، باید صبر و بردباری پیشه کنند و گذشت بیشتری نسبت به یکدیگر داشته باشند تا بر مشکلات فائق آیند.

اما بردباری و گذشت چه جایگاهی در آیات و روایات دارد؟ در ادامه با استناد به جلد دوم کتاب «سبک زندگی رضوی» (از انتشارات بنیاد بین‌المللی فرهنگی هنری امام رضا) به این پرسش پاسخ می‌دهیم.

* صبر در بلا، اجر هزار شهید را دارد

متون دینی نشان می‌دهد که خویشتن‌داری راهی مؤثر برای دستیابی به آرامش درون و کاستن از آلام و عواطف منفی است. در جنگ بدر، مسلمانان در آستانه خفت و ذلت قرار گرفتند تا اینکه خداوند به یاری آنها آمد و با نزول ملائکه کمک‌شان کرد. قرآن کریم در آیات ۱۲۵ و ۱۲۶ سوره آل عمران به یک اصل معنوی و سنت سلوکی - چه برای فرد و چه برای جامعه - اشاره می‌کند: اگر صبر و تقوا پیشه کنید، به آرامش می‌رسید.

صبر از پیامدهای منفی تنش پیشگیری کرده و اندوه را از انسان می‌زداید، چنانکه امیرالمؤمنین (ع) می‌فرماید: «از روح خود اندوه را به کمک پایداری صبر خارج کن.»

یکی از مفاهیم ارزشی که امام هشتم شیعیان بر آن انگشت تأکید نهادند، خویشتنداری و شکیبایی است. ایشان در احادیث مختلف به این حقیقت اشاره می‌کنند که آدمیان در شرایط سخت نباید به شیوه‌های شوم متوسل شوند بلکه لازم است با صبوری، راه صحیح را تشخیص داده و با قدرت، مناسبات را تعظیم کنند. بیان نمونه‌هایی از این احادیث می‌تواند جالب توجه باشد.

نمونه نخست: امام رضا (ع) درباره ویژگی‌های مؤمن فرمودند: مؤمن، مؤمن نمی‌شود مگر اینکه در او سه ویژگی باشد: ... و صبر در سختی‌ها و بلاها.

نمونه دوم: محمد بن حسین از یاوران حضرت رضا (ع) بیان می‌کند که در خراسان از آن بزرگوار چنین شنید: ما اهل بیت، گذشت را از آل یعقوب (ع) شکر را از آل داود (ع) و صبر را از آل ایوب (ع) به ارث برده‌ایم.

نمونه سوم: یکی از یاوران حضرت رضا (ع) به نام حسن بن شاذان، نامه‌ای به امام می‌نویسد و در آن از جور ظالمان شکوه می‌کند. حضرت با خط خویش می‌نویسند: «همانا خداوند از اولیایش بر صبر در دولت باطل میثاق گرفته است، پس صبور باش.»

نمونه چهارم: هشتمین امام شیعیان (ع) در توصیه‌ای خطاب به محمد بن ابی نصر چنین فرمودند: بر شما باد صبوری. همانا فرج در یأس می‌آید. کسانی که قبل از شما بودند از شما صبورتر بودند. امور دنیا بر اساس مشیت خدا رخ می‌دهد. پس، نسبت به آن بردبار باشید.

نمونه پنجم: یکی از اصحاب امام به نام عمر بن یزید می‌گوید در روزگار سختی زندگی می‌کردیم. روزی بر امام رضا (ع) وارد شدم. ایشان به من فرمودند: کسی از شیعیان من نیست که به بلایی گرفتار شود و صبر کند، مگر اینکه خداوند برای او اجر هزار شهید بنویسد.

نمونه ششم: امام ایرانیان حضرت رضا (ع) به مردی از اهل قم چنین فرمودند: با تقوا باشید و بر شما باد سکوت، صبر و حلم، زیرا هیچ انسانی عابد نشد مگر اینکه با حوصله باشد.

نمونه هفتم: علی بن فضال اظهار می‌دارد از حضرت رضا (ع) چنین شنید: اگر خدا، عزیزی را از کسی گرفت و او صبوری کرد، خداوند در عوض به او بهشت می‌دهد.

* نصرت خدا در افراد باگذشت بیشتر است

در بخشش، گاهی از مال خود می‌گذریم که به آن انفاق می‌گویند و زمانی، از خطاها و ظلم‌های دیگران گذشت می‌کنیم که به آن عفو گفته می‌شود. مسئله مهم، وجه مشترک هر دو یعنی «گذشت» است، یکی گذشت از مال و دیگری گذشت از خطای دیگران.

حضرت رضا(ع) به مطلبی زیبا اشاره می‌کنند: هر گاه دو گروه با یکدیگر نزاع کردند، نصرت خدا به کسی می‌رسد که با گذشت‌تر باشد.

روزی از امام هشتم (ع) درباره بهترین بنده خدا سوال شد. ایشان در پاسخ فرمودند: بهترین بنده خدا کسی است که هر گاه احسان کند به خوش‌رویی باشد، هنگام خطا، استغفار کند، هر گاه به او هدیه داده شود شکر گزارد، هر گاه بلایی به او رسد، صبر کند و هرگاه غضبناک شود، گذشت پیشه کند.

هشتمین اختر تابناک آسمان ولایت (ع) از رسول خدا (ع) روایتی نقل می‌کنند: بر شما باید رعایت مکارم الاخلاق، زیرا خداوند مرا بدین منظور مبعوث کرد. مکارم اخلاق این است: از کسانی که ظلم می‌کنند، بگذری. به کسانی که تو را محروم می‌کنند، عطا نمایی. به کسانی که با تو قطع رابطه می‌کنند وصل کنی. کسی که به تو بازگشت نمی‌کند به سوی او بروی!